

בס"ד. ש"פ ויקרא, ג' ניסן, ה'תשי"ב

(הנחה בלתי מוגה)

עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו¹, ואיתא בגמרא² יבוא זה ויקבל זאת מזה לעם זו כו', עם זו אלו ישראל שנאמר עם זו יצרתי³. ועד"ז איתא במכילתא עה"פ⁴ עד יעבור עם זו קנית, שכל העולם שלך, ואין לך עם אלא ישראל, שנאמר עם זו יצרתי לי כו', ישראל נקראו קנין, שנאמר עם זו קנית. וצריך להבין, מהי מעלת הענין דזה וזו, שעל זה אמרו יבוא זה ויקבל כו' לעם זו. דבשלמא מ"ש בגמרא לעיל מיני⁵, יבוא אדיר ויקבל כו' יבוא ידיד כו' יבוא טוב כו', הרי ענינים אלה (אדיר ידיד טוב) הם תוארי מעלה, אבל מ"ש יבוא זה כו', צריך להבין מהי המעלה בענין זה. גם צריך להבין, דהנה אמרו רז"ל⁶ כל הנביאים נתנבאו בכה ומשה נתנבא בזה, והיינו, שמשה דוקא שייך לדרגת זה, ואם כן איך אומרים שכל ישראל הם בדרגת זו, עם זו. עוד צריך להבין מ"ש עם זו יצרתי לי, זו לשון נקבה, דלכאורה הול"ל עם זה, לשון זכר, כמ"ש⁷ כי עמך הגוי הזה, ומדוע נאמר עם זו יצרתי, עם זו גאלת⁸, עם זו קנית, לשון נקבה.

(ב) **ויובן** בהקדים תחילה⁹ ביאור מארז"ל כל הנביאים נתנבאו בכה ומשה נתנבא בזה. דהנה, ההפרש בין זה לכה הוא¹⁰, שהתואר זה משמעו שזה הוא הדבר כמו שהוא, שמכיר את הדבר בדיוק בכל הפרטים, והתואר כה משמעו, שאינו מכיר ויודע את הדבר בכל פרטיו

-
1) ישע"י מג, כא — הפטרת ש"פ ויקרא.	ואילך]. אוה"ת בשלח ע' תקל ואילך. ג"ך
2) מנחות נג, ב.	ח"ב ע' תתר. ד"ה ויבוא משה תרל"ה (סה"מ
3) כ"ה לפי גירסת העין יעקב.	תרל"ה ח"א ע' פז ואילך). תרנ"ד (סה"מ
4) בשלח טו, טז.	תרנ"ד ע' קנג ואילך).
5) ספרי ופרש"י מטות ל, ב.	9) ראה לקו"ת מטות פב, סע"א ואילך.
6) תשא לג, יג.	אוה"ת חנוכה (בראשית ח"ב) שלא, ב. אמור
7) בשלח טו, יג.	ע' תקפג. ובכ"מ.

8) בכל זה — ראה ד"ה להבין המאמר במנחות יבא זה כו' דיום ב' דחה"ש תרי"ג*
 [נמצא בספריית אגודת חסידי חב"ד כת"י 993 קפא, ב ואילך. הנחת ר' הלל מפאריטש — כת"י 483 מ, א ואילך. כת"י 607 רנ, א לא נדפס.]

* ראה אג"ק ח"י"ב ע' תב: אודות מאמר רז"ל יבוא זה וכו', הנה ישנו מאמר מכ"ק אדמו"ר הצי"צ בזה, אף שהוא בכתובים ועדיין לא נדפס.

בדיוק, אלא כה בלבד. וזהו שכל הנביאים נתנבאו בכה, שהיתה נבואתם בבחינת אספקלריא שאינה מאירה¹⁰, שלא הי' אצלם הגילוי למטה כמו שהוא למעלה ממש, משא"כ משה נתנבא בזה, כיון שבהיותו למטה הי' כמו שהוא למעלה באצילות¹¹, דכשם שבאצילות איהו וחיוהי חד ואיהו וגרמוהי חד¹², הנה במדריגה זו הי' משה גם למטה, שהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו¹³, ולכן היתה נבואתו בזה.

וביאור הענין, דהנה, התואר זה שייך על עניני קדושה בלבד¹⁴, כי, כל שאר הענינים אי אפשר להורות עליהם ולומר זה, שזהו מהות הדבר, כי מה שנראה אין זה מהות הדבר, שהרי מהות הדבר הוא התכלית שבו (שבשבילו נברא), ומה שנראה הרי זה רק החיצוניות שבו בלבד שהיא טפלה אל הכוונה והתכלית שזוהי מהות הדבר לאמיתתו. ודוקא בקדושה שייך לומר התואר זה, משום שבעניני קדושה הנה מה שרואים הרי זה מהות הדבר, שאין זה אמצעי בשביל ענין אחר, אלא התכלית היא הדבר עצמו¹⁵. ולפי האמת שייך לומר תואר זה רק על עצמות ומהות א"ס ב"ה, דכיון שהעצמות מציאותו מעצמותו¹⁶, והוא אמיתית המציאות¹⁷, לכן שייך לומר עליו התואר זה, אבל כל מה שאינו העצמות, אין שייך לתארו בתואר זה, כיון שאינו מציאות אמיתית (והיינו, שהדבר הנראה אינו מהותו, כי כל מהותו היא רק מצד העצמות).

ג) אמנם גם בישראל שייך התואר זה, והיינו מצד הדביקות דישראל בעצמות א"ס ב"ה, כמ"ש ואתם הדבקים¹⁸, ולדבקה בו¹⁹, והלכת בדרכיו²⁰, וכן מצד הדביקות דישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד²¹, וכיון שעצמותו ית' מציאותו מעצמותו, לכן ישנו גם בישראל ענין שהוא דוגמת מציאותו מעצמותו²², ושייך גם בהם התואר זה.

ח"א ע' רסה ואילך. חייב שם. וראה גם חדא"ג מהרש"א למנחות שם.

15) ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 243. ובכ"מ.

16) תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

17) ראה רמב"ם הלי' יסוה"ת פ"א ה"א-ד.

18) ואתחנן ד, ד.

19) עקב יא, כב. נצבים ל, כ.

20) תבוא כח, ט.

21) ראה זח"ג עג, א.

22) ראה לקו"ש חייב ע' 74-75.

10) יבמות מט, ב.

11) ראה לקו"ת נצבים מט, ב. ובכ"מ.

12) תקו"ז בהקדמה (ג, ב). תניא אגה"ק

ס"כ (קכט, סע"א).

13) ראה זח"ג רלב, א (ברע"מ). ז, א.

רסה, סע"א. שמור"ר פ"ג, טו. ויק"ר פ"ב, ג.

מכילתא יתרו יח, יט.

14) ראה לקו"ת חוקת נו, ד. ראה לב,

סע"ב ואילך. ד"ה בחודש השלישי תשכ"ט

פ"י (ת"מ סה"מ סיון ע' שה ואילך). אג"ק

ועוד זאת, דכיון שרצונו של הקב"ה שהענינים דישראל לא יהיו באופן דנהמא דכיסופא²³, אלא ע"י עבודת האדם ובבחירה חפשית דוקא, לכן, הנה את זה לעומת זה עשה האלקים²⁴, שברא את העולם הזה הגשמי שנדמה לו שמציאותו מעצמותו, ועד שהוא מלא קליפות וסט"א האומרים לי יאורי ואני עשיתני²⁵, אני ואפסי עוד²⁶, והיינו, שישנו גם בחי' זה דסט"א. ובפרטיות יותר, הנה גם הסט"א עצמה יודעת שאין עוד מלבדו²⁷, אלא שניתן לה רשות לבלבל את האדם ולפתותו כו', וכמארז"ל²⁸ כל הרוצה לטעות יטעה, שיכול לטעות ולדמות שמציאותו מעצמותו. והכוונה בזה היא כדי שיעמדו בנסיון, שעיי"ז יהי' השכר נעלה עוד יותר. וכדאיאת בזהר פ' תרומה²⁹ משל הזונה שמפתה את בן המלך, וכאשר בן המלך עומד בנסיון אזי יגדל שכרו כו'. ופירוש הגדלת השכר הוא שזהו השכר היותר גדול שאין למעלה ממנו, כי, כל זמן שיכול להיות שכר גדול יותר, הרי השכר שניתן עד עתה אינו שכר גדול לאמיתתו, ומזה מובן, שהגדלת השכר שנעשה ע"י העמידה בנסיון הו"ע ההתקשרות בהעצמות, והיינו, שאין זה רק בחי' אורות וגילויים, כי אם שמתקשר בעצמותו ית', והו"ע גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו³⁰, גדלות העצמות. והיינו, שעיי"ז שהאדם עומד בנסיון ואינו מתפעל מבחי' זה דסט"א, הנה עיי"ז הרי הוא עם העצמות, ולכן נקרא בשם עם זו.

ד) והנה ההתקשרות עם העצמות היא ע"י משה, עליו נאמר יבוא זה ויקבל זאת מזה לעם זו, יבוא זה, זה משה, דכתיב³¹ כי זה משה האיש, ויקבל זאת, זו התורה, דכתיב³² וזאת התורה אשר שם משה, מזה, זה הקב"ה, דכתיב³³ זה א-לי ואנוהו, לעם זו, אלו ישראל כו', והיינו, שמשה הוא המקשר את ישראל וממשיך בהם בחינת זה, משום שמשה הוא המחבר ומקשר עולמות ונשמות עם אלקות. וכך הוא גם באתפשטותא דמשה בכל דרא³⁴, שהם ראשי אלפי ישראל שבכל דור

לאזניא ע' קנה. אוה"ת בראשית ח"ה תתמה, ב.

(30) תהלים מת, ב. וראה סה"מ תרל"ה

ח"ב ע' שפח ואילך. תרס"א ע' קעא ואילך. לקו"ש ח"ט ע' 157 ואילך.

(31) תשא לב, א. שם, כג.

(32) ואתחנן ד, מד.

(33) בשלח טו, ב.

(34) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

(23) ראה לקו"ת צו ז, ריש ע"ד.

(24) ע"פ קהלת ז, יד.

(25) יחזקאל כט, ג.

(26) ישעי' מז, ח. וראה תניא פכ"ב (כח),

(א). פכ"ד (כט, סע"ב ואילך). לקו"ש חכ"א ע' 40 ואילך. וש"נ.

(27) ואתחנן ד, לה.

(28) ב"ר פ"ח, ח.

(29) קסג, א. הובא בתניא ספ"ט. ספכ"ט.

לקו"ת חוקת סב, א. מאמרי אדה"ז אתהלך

ודור³⁵, שהם המקשרים את ישראל עם העצמות וממשיכים בהם בחינת זה. וכמבואר בארוכה בתניא³⁶, שגם עמי הארץ, ואפילו הפושעים ומורדים בתלמידי חכמים, הנה התקשרותם עם האלקות היא ע"י ראשי אלפי ישראל, כמשל הבן שנמשך ומתקשר עם מוח האב. ונמצא, שע"י קיום התומ"צ וע"י ההתקשרות במשה נעשים ישראל בכחינת זה.

(ה) **אמנם** בחינת זה כפי שהיא בישראל נאמרה בלשון נקבה, עם זו. וביאור הענין, דהנה, ההתקשרות בעצמותו ית' ע"י לימוד התורה וקיום המצוות היא דוקא כאשר קיום התומ"צ אינו מצד טעם ודעת והרגש האדם, כי, כאשר קיום התומ"צ הוא מצד טעם ודעת והרגש, אפילו הרגש דקדושה, הנה באופן כזה אינו נעשה מקושר עם העצמות, שהרי יש כאן איזה דבר מלבד העצמות. וכמבואר בתניא³⁷ שאפילו צדיק גמור עובד הוי' ביראה ואהבה בתענוגים, אינו בטל במציאות לגמרי, אלא הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואוהבו, יש מי שאוהבו³⁸, וכיון שיש כאן איזו מציאות מלבד העצמות, אזי אינו מתקשר עם העצמות. וההתקשרות בהעצמות ע"י לימוד התורה וקיום המצוות היא דוקא כאשר קיום התומ"צ אינו מצד טעם ודעת והרגש, וללא פניות, גם לא פניות דקדושה, כמו שהעסק בתומ"צ יוציא אותו (עס זאָל אים אַרויסשלעפֿן) מהקליפות וממצבו הרע, אלא קיום התומ"צ שלו הוא בקבלת עול, והיינו, שלא נוגע לו שום דבר, ורוצה רק לקיים את הרצון העליון. וענין זה מתבטא בכך שעבודתו בקיום המצוות היא באופן שקלות שבקלות וחמורות שבחמורות שוין³⁹, והיינו, דעם היות שיש ענינים שהם אצלו קלות שבקלות, שאינם נוגעים לו כל כך, ויש ענינים שהם אצלו חמורות שבחמורות, שעל ידם נעשית אצלו היציאה משאול תחתית כו', מ"מ, מקיים את כולם באופן שקלות שבקלות וחמורות שבחמורות שוין. והיינו, לפי שעבודתו בקיום המצוות אינה מצד טעם ודעת, אלא מצד קבלת עול, שרוצה לקיים את הרצון העליון, ומצד הרצון העליון אין חילוק בין קלות שבקלות לחמורות שבחמורות. וכידוע⁴⁰ שהרצון חלוק

(35) תניא רפמ"ב.

(36) פ"ב.

(37) פל"ה (מד, סע"א ואילך).

(38) תו"א הוספות קיד, ד. ועוד.

(39) ראה תנחומא עקב ב. וראה לקו"ש

ח"ד ע' 1191 ואילך. ח"ל ע' 151. סה"ש

תשמ"ז ח"ב ע' 488 ואילך.

(40) ראה סה"מ תרע"ח ע' שמו. ד"ה ואני

תפלתי תרצ"ד (סה"מ קונטרסים ח"ב שיא,

ב). ד"ה אגורה תרצ"ה (סה"מ קונטרסים שם

שנ, ב ואילך). לקו"ש ח"ל שם.

מכל הכחות הפנימיים שבנפש, שכל הכחות הפנימיים, גם כח השכל שהוא המעולה שבכחות הפנימיים, יש בהם התחלקות, וכמו בענין השכל, שגם כאשר מקיים פרט אחד, אזי יש בידו פרט זה, משא"כ ברצון, אם אינו מקיים אפילו פרט אחד, אזי חסר כל ענין הרצון, והיינו, שהרצון הוא בא' בשני פנים, או שמקיים את כל פרטי הרצון, שאז הוא משלים את הרצון, או שאינו מקיים את הרצון כולו, כיון שמחסיר פרט אחד, אפילו פרט קל, שאז חסר כל הרצון. וטעם הדבר הוא, לפי שהרצון הוא כח מקיף, ומקיף נעלה ביותר שאינו קשור עם ענינים פנימיים. ומזה מובן שמצד הרצון העליון אין הפרש בין קלות שבקלות וחמורות שבחמורות, ולכן, כאשר האדם רוצה לקיים את הרצון העליון, אזי לא נוגע לו אם מצוה זו היא מקלות שבקלות או מחמורות שבחמורות, והיינו, לפי שקיום המצוות אינו מצד טעם ודעת, אלא מצד קבלת עול, כמו עבד פשוט, או במדריגה נעלית יותר, בבחינת בן שהוא עבד, וכמשנת"ל⁴¹ במעלת בן שהוא עבד לגבי עבד סתם, שהעבד רק ממלא את רצון האדון, אבל אינו מרגיש את הרצון ואינו יודע את טעמו, משא"כ הבן שמרגיש את הרצון ויודע את טעם הרצון, ומ"מ מקיימו לא מצד הטעם, אלא רק כדי להשלים את רצון האדון⁴². וכיון שדוקא ע"י קיום התומ"צ בקבלת עול מתקשרים עם העצמות, לכן נאמר עם זו בלשון נקבה, היינו, שכל ענינו הוא היותו כלי קיבול (נקבה), ועובד עבודתו בקבלת עול, ועי"ז נעשה בבחי' זה, שמורה על התקשרות עם העצמות.

(ו) **וזזהו** עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, פירוש, שכל ההתהוות (יצרתי) היא בשביל עם זו, ועם זו הוא בשביל שתהלתי יספרו, והיינו, שדוקא כאשר העבודה היא בבחינת עם זו, לשון נקבה, שהו"ע הקבלת עול, אזי אפשר להיות תהלתי יספרו באופן המתאים לפי הכוונה העליונה. דהנה, כאשר העבודה היא ע"פ טעם ודעת, הרי זה בבחי' מאן דמחוי לי' במחוג קמי' מלכא כו'⁴³, והיינו⁴⁴, שגם אם הוא צדיק גמור עובד הוי' ביראה ואהבה רבה בתענוגים, הרי צריך להתבונן שעומד בפני המלך כו', ועבודתו היא בבחי' ישות, יש מי שאוהב, ואף שהישות שלו

41) ד"ה באתי לגני שנה זו פ"ד (תו"מ ע' שח ואילך).

ח"ד ע' 296). 43) חגיגה ה, ב.

42) ראה ספר השיחות תורת שלום ע' 132. וראה תו"ח ויקהל תקפח, ב ואילך.

תרפ"ט ע' 4. וש"נ.

[בהוצאה החדשה — שצו, א]. המשך תרס"ו

היא בכך שאוהב, מ"מ, הרי הוא בבחי' יש, וא"כ, עבודתו היא בבחי' מאן דמחוי לי' במחוג קמי' מלכא כו'. ורק כאשר עבודתו היא בבחינת קבלת עול, עם זו, שעיי"ז מתקשר עם העצמות (בחי' זה), אזי תהלתו יספרו, שמספר תהלתו ית' באופן המתאים לפי הכוונה העליונה.

ומדייק בכתוב עם זו, עם דייקא, אף שהתואר עם מורה על פחיתות המדריגה⁴⁵, כי, ע"י ענין הקבלת עול (זו), הנה גם בבחי' עם נעשית ההתקשרות עם העצמות, שעיי"ז נעשים בבחי' זה. והענין בזה, דעם היות שכל הנביאים נתנבאו בכה (ולא בזה), הנה חילוק זה אינו אלא כשמדובר אודות ענינים של מדריגות, שעל ידם מגיעים בבחי' אורות וגילויים בלבד, ומצד זה, הנה גם מדריגת הנביאים, אשר רוח הוי' דיבר במ ומלתו על לשונם⁴⁶, היא רק בבחינת כה. אמנם ע"י העבודה דקבלת עול, שעל ידה נעשית ההתקשרות בעצמותו ית' שלמעלה מבחי' אורות וגילויים, הנה גם בחי' עם נעשים בבחי' זה (עם זו), והיינו, לפי שמצד ענין הקבלת עול הרי האדם הגדול שבגדולים והפשוט שבפשוטים הם בשוה, כשם שהעבודה שמצד קבלת עול היא באופן שקלות שבקלות וחמורות שבחמורות שוין.

ז) והנה איתא במדרש⁴⁷, אמר הקב"ה בעולם הזה אמרתם לפני פעם א' זה א-לי, אבל לעתיד לבוא אתם אומרים אותו דבר ב' פעמים, שנאמר⁴⁸ ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה גו' זה הוי' גו'. והיינו, שגם בחי' זה שנתגלתה בעולם הזה, בקריעת ים סוף, שאז ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל⁴⁹ (גדול בנביאים⁵⁰), אינה בערך לבחי' זה שתתגלה לעתיד לבוא, בימות המשיח ובתחיית המתים, שאז יאמרו ב' פעמים זה, הנה אלקינו זה גו' זה הוי' קוינו לו. והענין בזה, כמבואר במאמר של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע⁵¹, בעל ההילולא⁵², דהנה אלקינו זה הוא זעיר אנפין, וזה הוי' קוינו לו היינו עתיקא קדישא. וי"ל הביאור בזה, דזעיר אנפין הוא ענין של קטנות וצמצום, ובאופן כזה הוא הגילוי דבחי' זה כפי שהוא עכשיו בעוה"ז, והיינו, שהגילוי הוא רק בהשגה ולא בראי' מוחשית. ולכן גם בקריעת ים סוף שאמרו זה א-לי גו', וראתה

(45) ראה תניא שעהויה"א רפ"ז (פא, ב).

(49) מכילתא בשלח טו, ב.

(50) דב"ר פ"ז, ח.

סה"מ תר"ס ע' ה. ובכ"מ.

(51) סה"מ תרנ"ד שם (ע' קנד) — מרמ"ז

(46) ע"פ שמואל"ב כג, ב.

לוח"א (מהנ"ע) קלה, א.

(47) שמו"ר ספכ"ג.

(52) דעש"ק ב' ניסן.

(48) ישעי' כה, ט.

שפחה כו', מ"מ, נבקע הים לי"ב גזרים כנגד י"ב השבטים⁵³, היינו שלכל שבט הי' דרך בפני עצמו. והגם דכתיב⁵⁴ אז ישיר משה ובני ישראל, בוא"ו המחבר, מ"מ, היו חילוקים ביניהם. והיינו לפי שעכשיו הגילוי הוא רק בהשגה ולא במוחש, שאין הגילוי שייך לחושים הגשמיים, ראי' שבעין, שמיעה שבאוזן, ריח שבחוטם ודיבור שבפה. משא"כ לעתיד לבוא יהי' הגילוי דבחי' זה (לא רק בשם אלקים שענינו צמצום, אלקינו זה, אלא) גם בשם הוי' (זה הוי'), שהוא הי' הוה ויהי' כאחד⁵⁵, ולמעלה מזה, בחינת הוי' שאין בו נקודות דהיינו שהוא למעלה מנקודות⁵⁶, וגילוי זה יהי' במוחש, שכל אחד יראה באצבעו הגשמית ויאמר זה הוי', זה דאריך וזה דעתיק. וכל זה יהי' לעתיד לבוא במהרה בימינו, שתהי' גאולת מצרים בגשמיות, ובמילא תהי' גאולת מצרים ברוחניות (כידוע שירידת הנשמה בגוף הו"ע גלות מצרים ברוחניות⁵⁷), במהרה בימינו, ע"י משיח צדקנו, ויקויים היעוד ראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר⁵⁸.

53) מכילתא בשלח יד, טז. פרקי דר"א פמ"ב. רש"י תהלים קלו, יג.
 54) בשלח טו, א. וראה סה"מ ה'ש"ת ע' ואילך).
 55) ראה תניא רפמ"ז. ובכ"מ.
 56) ראה סה"מ תרח"ץ ע' קיב. ע' קכג. ד"ה שויתי ה' ה'תש"כ (סה"מ תש"כ ע' קס ואילך).
 57) ראה תניא רפמ"ז. ובכ"מ.
 58) פרדס שער א (פב, א). פרדס שער א (שעי' מ, ה).